

Baltic Loop

Interreg
Central Baltic

European Union
European Regional
Development Fund

Baltic Loop

Sadarbības dialogi transporta nozarē III Rekomendācijas nākotnes sadarbībai

Tiešsaistes seminārs ZOOM platformā
09.12.2020.

RĪGAS
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

Darba kārtība

10:00 Sākums. Projekta informatīvās platformas prezentācija.

Gatis Kristaps (SIA Ardenis)

10.15 Pārskats par semināra “Sadarbības dialogi transporta nozarē II: Idejas un risinājumi” rezultātiem

Nameda Belmane (SIA Ardenis)

10:30 Rekomendācijas nākotnes sadarbībai. Dalībnieku apspriede.

Vada Nameda Belmane (SIA Ardenis)

12:00 Noslēgums

Semināru cikla

mērķis izstrādāt vadlīnijas nākotnes sadarbības risinājumiem transporta nozarē

Semināru cikls:

1. Seminārs. SVID analīze.
2. Seminārs. Idejas un risinājumi - 20.10.2020.
3. Vadlīnijas sadarbības risinājumiem transporta nozarē. Diskusija. 09.12.2020.

Saturs

- Pārskats par iepriekšējā semināra rezultātiem
- Izpētes rezultātu sintēze
- Rekomendācijas un to apspriede

Iepriekšējā semināra «Idejas un risinājumi» pārskats

- 18 vājās puses
- 7 draudi
- 5 iespējas
- 51 ideja un risinājums
- Saņemti komentāri no RPR

Iepriekšējā semināra «Idejas un risinājumi» populārākās idejas (1)

Problēma: Nekvalitatīva komunikācija starp transporta nozarē iesaistītajām pusēm

- Sadarbības platformas veidošana. Tiek rīkotas regulāras darba grupas, kas ir fokusētas uz konkrētu mērķi, iesaistītajiem, termiņiem ar konkrētām atbildīgajām personām un definētiem rezultātiem
- Sadarbības grupās/platformās jābūt pārstāvētiem transporta sistēmas lietotājiem un transporta sistēmas nodrošinātājiem. Attiecas gan uz attīstības plānošanas, gan projektu vadīšanas, gan cita veida kooperācijas gadījumiem.
- Nepieciešamas komunikācijas platformas regulārai, sinhronizētai, strukturētai informācijas apmaiņai. Platformām nepieciešama skaidra tematiskā sadale un ērta piekļuve (attiecībā uz elektroniskām platformām)

Iepriekšējā semināra «Idejas un risinājumi» populārākās idejas (2)

Vāja galveno sektoru sadarbība

Publiskais sektors

Privātais sektors

Zinātne un pētniecība, izglītība

- Transporta jautājumos specializētu domnīcu izveide
- Kompetenču centra izveide
- Mobilitātes komitejas atjaunošana pie Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības (LTRK) kameras

IP viedokļu izpēte

- Intervijas ar
 - Rīgas domes
 - Asociācijas «Latvijas auto» (kravu pārvadājumi)
 - Latvijas pasažieru pārvadātāju asociācijas
 - Satiksmes ministrijas (attiecībā uz dzelzceļu)
 - Transporta un sakaru institūta pārstāvjiem
- Semināru rezultāti

Analīze un sintēze

Analīzes ietvars

1. ģeogrāfiskais novietojums
2. ekonomika (ieskaitot tarifu un nodokļu faktorus un nosacījumus)
3. institucionālais un politiskais faktors
4. infrastruktūra
5. tehnoloģija
6. cilvēkresursi
7. vispārējas sadarbības un komunikācijas problēmas

Transporta piramīda

Avots: Prof.Dr.hab.sc.ing. I. Kabaškins; adaptēts no KPMG ziņojuma "Freight Transport industry Latvia" 2011.

Problēmas

- Latvijas segments «Baltic Loop» ģeogrāfiski nav izdevīgs; atbalstoša funkcija
- Nozīmīgs ir Rīgas metropoles areāls:
 - Nepieciešamība pēc efektīvas sabiedriskā transporta plānošanas
 - Nepieciešamība pēc kravu loģistikas plānošanas
 - Nepieciešama sadarbība ar citiem spēlētājiem multimodālu risinājumu ieviešanā un nepārraujamās transporta pakalpojumu ķēdes nodrošināšanā
 - Transporta plānošanas kapacitātes celšana pilsētplānotājiem Rīgas pilsētā.

Risinājumi

- Sadarbības platformu veidošana; kontaktpunktu izveide valsts un pašvaldību amatpersonu konsultācijām ar nozares pārstāvjiem;
- Multimodālu sadarbības platformu izveidošana;
- Zinātnes, pētniecības un izglītības iestāžu iesaiste lietišķos pētījumos,
- Transporta jautājumos specializētu domnīcu, kompetenču centru izveidi
- Tālāku Rīgas un Pierīgas pašvaldību sadarbību.

Koridora pārvaldība

Problēmas

- Nav kopējas pārvaldības, to drīzāk var uzskatīt par maršrutu
- Satiksmes tīkla savienojumi
- Koridorā kopumā vai atsevišķos tā segmentos var realizēt transporta koridora pārvaldības modeļus, apzinoties nepieciešamību pēc kvalitatīviem pakalpojumiem, kurus piedāvāt kravu vai pasažieru pārvadātājiem un kuri paaugstina šī koridora (maršruta) konkurētspēju.

Risinājumi

- Izpētīt citu valstu un koridoru labo praksi, un ieviest labākos risinājumus
- Sadarbības platformas kopējas koridora vai atsevišķi koridora segmentu vīzijas (stratēģijas) izveidei un attiecīgu pakalpojumu izveidei
- Dažādi pakalpojumi, kas sniedz pievienoto vērtību un paaugstina šī koridora konkurētspēju:
 - vienotas multimodālas biļetes dažādiem transporta veidiem,
 - labiekārtotas stāvvietas tālbraucēju šoferiem,
 - dažādi digitālie risinājumi, kas paātrina kravu apstrādes ātrumu,
 - elektroniskās vīzas un līdzīgi risinājumi.
- Dizaina domāšanas apguve un izmantošana

Ekonomiskie jautājumi

Problēmas

- Kravu pārvadājumu apjoma kritums, t.sk. ar dzelzceļu
- Pasažieru skaita kritums, t. sk. ar dzelzceļu
- Ārējo faktoru ietekme:
 - politisko sankciju ietekme pārvadājumos ar Krieviju un Baltkrieviju;
 - ES Mobilitātes pakotnes ietekme kravu autopārvadātājiem
 - COVID-19 krīze.

Risinājumi

Tiešu risinājumu nav

Sadarbības risinājumi nelabvēlīgo faktoru pārvarēšanai:

- Mobilitātes komitejas atjaunošana pie Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības Kameronas (LTRK)
- Nozares ilgtermiņa attīstības vīzijas izveide
- Ārējo faktoru ietekmi ES līmenī ieteicams risināt ar specializētu lobēšanas ekspertu palīdzību

Problēmas

- Kopējas ilgtermiņa vīzijas trūkums
- Politisko lēmumu nenoturība un politisko lēmumu pieņemšanas pamatojuma trūkums
- Sadrumstalotība starp dažādām institūcijām nozares ietvaros
- Nekvalitatīva komunikācija ar garām un apjomīgām komunikācijas ķēdēm
- Sadrumstalotas un grūti savietojamas informācijas sistēmas

Risinājumi

- Sadarbības platformu veidošana, kurās ir pārstāvēti transporta sistēmas lietotāji un transporta sistēmas nodrošinātāji
- elektronisko komunikācijas platformu izveidi,
- ieviest projektu vadības metodes jautājumu risināšanai, t.sk. Uzraudzības komitejas
- Atjaunot Mobilitātes komiteju kā labo praksi pie LTRK
- Izveidot speciālu domnīcu transporta jautājumos.
- Apzināt un izmantot esošo zinātnes, pētniecības un izglītības iestāžu potenciālu – izmantot pilsētplānošanas laboratorijas, izstrādāt sadarbības modeļus ar augstskolām pētniecību un inovāciju attīstībai.

Infrastruktūra

Problēmas

- Latvijas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai būs jāmaina tās finansēšanas modelis un uztveres maiņa par dzelzceļa prioritātēm, kur galvenā loma tiek atvēlēta pasažieru pārvadājumiem
- Jauno tehnoloģiju ieviešanai nav attīstīta infrastruktūra komerciālajiem transportlīdzekļiem
- Rīgas apvedceļa infrastruktūras izbūve. Pakāpeniski tiek īstenoti apvedceļa transporta sistēmas attīstības projekti.

Risinājumi

- Mobilitātes komitejas atjaunošana pie LTRK
- Citi sadarbības (platformu) veidi

Problēmas

- Alternatīvo degvielu un elektrības infrastruktūras uzlādes tīkla nepieciešamība komerctransportam
- Tehnoloģiju un inovāciju attīstība, zinātnes un pētniecības sadarbība nav sistemātiska
- Attiecībā uz videi draudzīgāku (“zaļāku”) transportu Latvijā jāņem vērā, ka to labprāt vēlēšies izmantot tūristi un jāņem vērā Latvijas apņemšanās klimata mērķu izpildei transporta sektorā

Risinājumi

- Sistemātiska sadarbība, izmantojot pilsētplānošanas un mobilitātes laboratoriju palīdzību, varētu analizēt un modelēt attiecīgo tehnoloģiju izstrādes un ieviešanas procesus
- Mobilitātes komitejas atjaunošana pie LTRK

Problēmas

- Kvalificētu speciālistu trūkums, it sevišķi dzelzceļa speciālistu novecošanās un pasažieru pārvadājumu speciālistu trūkums.
- Pilsētplānotāju un citu speciālistu kapacitātes celšana

Risinājumi

- Aktuālu kursu piedāvājums sadarbībā ar Valsts Administrācijas skolu u
- Sadarbībā ar augstskolām jārisina transporta nozares speciālistu sagatavošanas jautājumi

Komunikācija ar sabiedrību

Problēmas

- Sabiedrībā dominē negatīvs tēls attiecībā uz publisko pārvaldi,
- Negatīva ažiotaža, it īpaši lielo projektu īstenošanā (*Rail Baltica* piemērs)
- Sabiedrībā vērojama neizpratne par publiskās līdzdalības nepieciešamību un plānošanas dokumentu neizmantošana.

Risinājumi

- Mērķtiecīga satura radīšana, dažādu komunikācijas kanālu izmantošana
- Lokalizēti piemērotas informācijas izmantošana ar kartēm un citiem uzskatāmiem līdzekļiem parādot, kā iecere vai projekta realizācija ietekmēs iedzīvotājus
- Par lielo projektu ieguvumiem ir jārunā mikrolīmenī, ļaujot iedzīvotājiem un sabiedrībai saskatīt konkrētus ieguvumus no lielo projektu īstenošanas

Prezentācija un diskusija

- **Rekomendācijas saturs**
- **Konkretizācija**
- **Ieviešanas iespējas**

Rekomendācijas (1)

- Ilgtermiņa stratēģiju un vīziju veidošana dažādos līmeņos (nacionālais, pašvaldību/reģiona)
- Sadarbība ar zinātnes, pētniecības un izglītības jomu
 - Apzināt esošos projektus un iespējas
 - Veidot sadarbību speciālistu sagatavošanā

Rekomendācijas (2)

- Sadarbības platformu veidošana
 - **Sadarbības un komunikācijas risinājumi būs efektīvi, ja būs skaidrība par sadarbības mērķi; tāpēc tas jādefinē vispirms un tad var izvēlēties piemērotāko formu:**
 - Vienota platforma nacionāla mēroga jautājumu risināšanai ar visu IP pārstāvību;
 - Institucionalizēta sadarbības platforma (publiskajā sektorā);
 - Dažādu spēlētāju sadarbība, vienreizēja vai vairākkārtēja, reģiona vai pašvaldības līmenī.
- IP sanāksmēs visbiežāk minētie risinājumi ir:
 - Sadarbības platforma
 - Mobilitātes komitejas atjaunošana pie LTRK
 - Specializētas domnīcas izveide transporta jautājumos
 - Kompetenču centra izveide.

• **Sadarbības platformu raksturojums (no semināriem)**

- **Sadarbības grupās/platformās jābūt pārstāvētiem transporta sistēmas lietotājiem un transporta sistēmas nodrošinātājiem. Attiecas gan uz attīstības plānošanas, gan projektu vadīšanas, gan cita veida sadarbošanās gadījumiem.**
- **Nepieciešamas komunikācijas platformas regulārai, sinhronizētai, strukturētai informācijas apmaiņai. Platformām nepieciešama skaidra tematiskā sadale un ērta piekļuve (attiecībā uz elektroniskām platformām).**
- **Sadarbības platformas veidošana. Tiek rīkotas regulāras darba grupas, kas ir fokusētas uz konkrētu mērķi, iesaistītajiem, termiņiem ar konkrētām atbildīgajām personām un definētiem rezultātiem.**
- **Jādefinē prasības akadēmisko pārstāvju iesaistei sadarbības platformās un viņiem deleģējamo uzdevumu formulēšanai. Sadarbība varētu izpausties, no vienas puses pētniekus informējot par vajadzību pēc lietišķiem, konkrētiem projektiem pieskaņotiem pētījumiem, bet no otras puses, zinātniekiem sniedzot konsultācijas transporta politikas īstenotājiem.**
- **Izveidot komunikācijas kanālus, kur publiskā sektora iestādes var informēt komersantus par savām aktualitātēm, bet privātais sektors - par saviem priekšlikumiem publiskās iestādes.**
- **Kontaktpunkta izveide valsts un pašvaldību (plānošanas reģiona) amatpersonu konsultācijai ar pētnieciskā un privātā sektora pārstāvjiem par nozarei aktuālajiem pētījumiem, inovācijām un prioritātēm**

- **Sadarbība Rīgas metropoles areālā**

Dažādi sadarbības risinājumi, no kopēju konkrētu, aktuālu jautājumu risināšanas ar ieinteresētām pusēm (Rīgas pilsēta, Rīgas satiksme, Pierīgas pašvaldības) līdz sarežģītāku formu veidošanai vai dalībai tajās, ar jau definētiem uzdevumiem:

- Vienotās biļetes ieviešana
- Kravu transporta loģistikas sakārtošana
- Sabiedriskā transporta plānošanas dokumenta izveidošana
- Infrastruktūras projektu ieviešana
- Vienotu transporta pakalpojumu ķēžu izveidošana

Komunikācijas un sadarbības kvalitātes uzlabošana

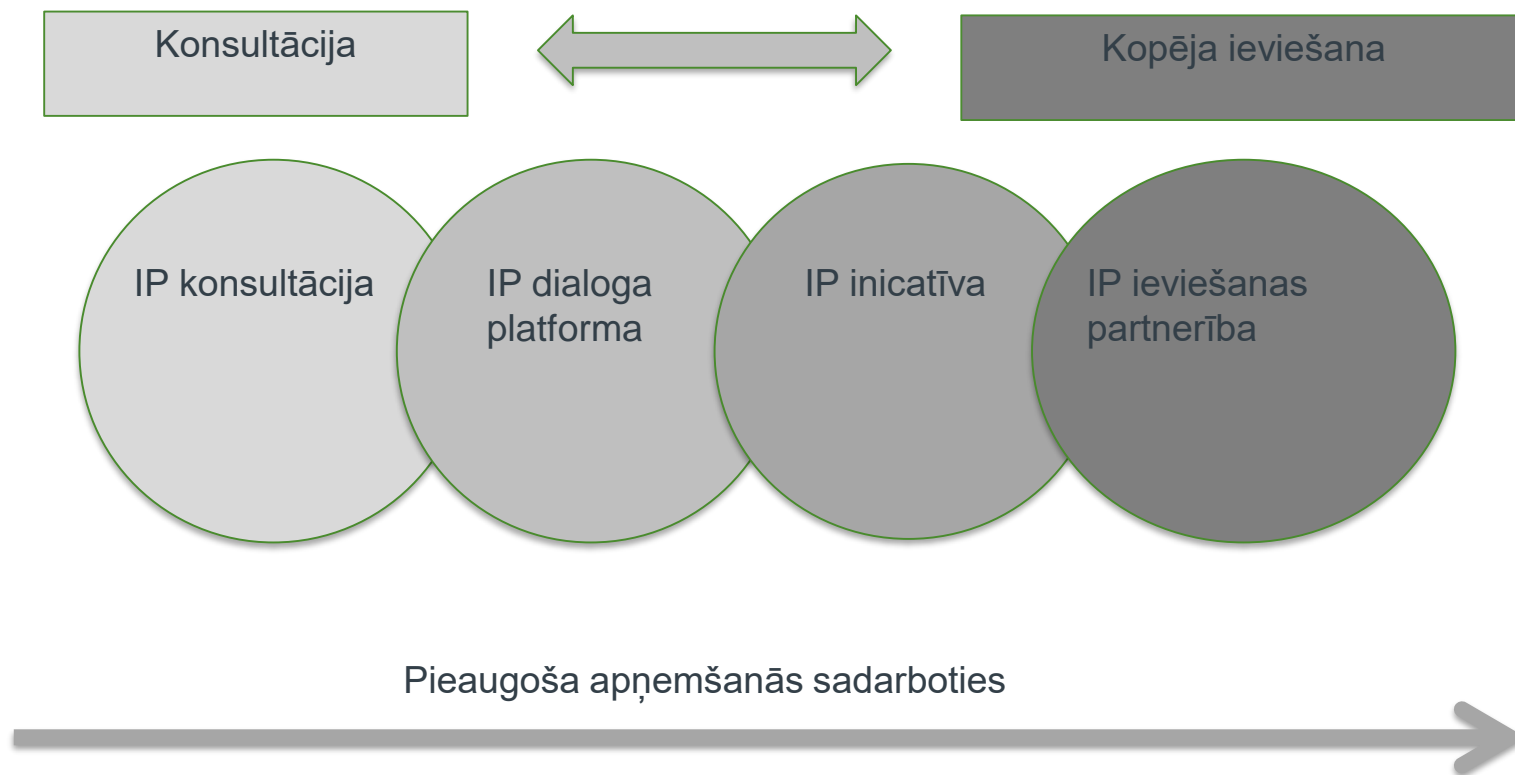
- Novērst garas, nekoordinētas un apjomīgas komunikācijas ķēdes, tā vietā piemērojot efektīvu, vienkāršu un ātru komunikāciju. Efektīvai sadarbībai un komunikācijai ieviest projektu vadības formu, ar skaidriem mērķiem, rezultātiem un uzraudzību. Elastīgākai un ātrākai lēmumu pieņemšanai ieteicams veidot uzraudzības komitejas (*Steering committees*) pēc projektu vadības labās prakses parauga.
- Nepieciešams uzlabot datu pārvaldību, nosakot to sniegšanas pienākumus un nodrošinot savstarpējo savietojamību.
- Komunikācijā ar sabiedrību runāt par ietekmēm (pozitīvām) mikrolīmenī un veicināt pozitīvu (stāsti par labiem darbiem un sasniegumiem) komunikāciju ar nacionālo plašsaziņas līdzekļu palīdzību.

Rekomendācijas (6)

Jautājumi, kam pievērst uzmanību

- Nacionālo interešu aizstāvība, pašapziņas un līderisma veicināšanā
- Sistemātiska koridora pakalpojumu veidošana
- Stipro pušu izmantošana – projektu sadarbība, projektu portfeļa veidošana
- Pašu finansējuma nodrošināšana savu mērķu realizācijai

IP dialogu shēma

Jautājumi

Kā ieviest?

- Konkretizēt sadarbības platformu mērķi un raksturu, to uzturētājus un iespējas aktīvai realizācijai?
- Ieviešanas risinājumi: nākotnes projekti un iniciatīvas
- Citas iniciatīvas un iespējas sadarbībai